

DOWN

AUSTRALISKA NYZEELÄNDSKA VÄNSKAPSFÖRENINGEN



WWW.AUSTRALIEN-NYAZEELAND.SE

UNDER

NR 2/ 2023

ADELAIDE
*– En pärla, även
för vinälskare*

**COUNTRY
och AMERICANA**
från Down Under

YES2023

Från **PERTH**
till **MELBOURNE**

**EN FRISTAD
FÖR DJUREN**
*- Sanctuary of
Sentient Beings*



VM i fotboll och rugby / Nyheter & Tips / Musik & Kultur

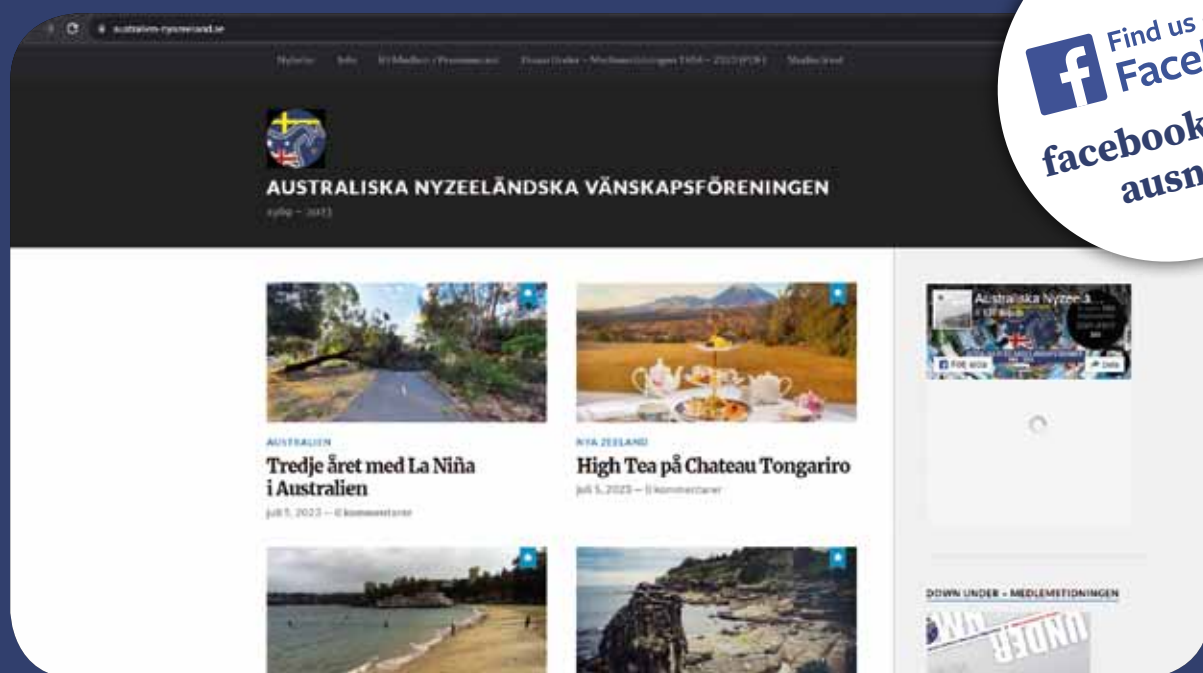
Därför blev det Canberra / Mitt bland fotbollsfeber och ätbara växter

AUSTRALIA
NEW ZEALAND
FRIENDSHIP SOCIETY OF SWEDEN



BESÖK VÄNSKAPSFÖRENINGENS HEMSIDA

På hemsidan hittar du senaste nytt om evenemang, nyheter, medlemsförmåner och tips. Du kan läsa artiklar, reseskildringar och få information om working holiday, visum mm.



Find us on
Facebook
[facebook.com/
ausnzfs](https://facebook.com/ausnzfs)

WWW.AUSTRALIEN-NYAZEELAND.SE

BLI MEDLEM

Medlemsavgift 300 kr för 2023.

Inbetalning till PlusGiro konto 54 81 31-2.

Uppge namn, ev. medlemsnummer och e-postadress.

INNEHÅLL



När vi tittar på världsläget så är det ett omtumlande och oroligt år som nu närmar sig sitt slut. Down Under stundar våren och sommaren fylld med sol, bad och utomhusaktiviteter. För oss på andra sidan jordklotet så väntar snö och kyla samt förstås förberedelser inför jul och nyår.

Med det nya numret av Down Under kan du som medlem krypa upp i din favoritfåtölj, kanske mysa med en kopp varm choklad och läsa om nyheter, platser och minnen från Australien och Nya Zeeland. Det är ju därför vi tillsammans med er existerar som förening, att medlemmar delar med sig av information, kunskap och kulturella utbyten. För egen del så har jag den senaste veckan haft besök av artisten *Glenn Musto* från Melbourne och vi har tillsammans genomfört konserter i Uddevalla, Trollhättan, Vänersborg, Munkedal och Färgelanda. I det här numret berättar Glenn om deras fristad för djur Sanctuary of Sentient Beings strax utanför Melbourne. *Tina Bergqvist* skriver om den känsloladdade folkomröstningen Yes2023 som blev ett No. *Tomas Eisner och Margot Garmelius* skriver om Adelaide – En pärla, även för vinälskare. *Magnus Nordin* från In The Circle skriver om americana och countrymusik från Down Under. *Marlene Wykman* tar oss med på resan Från Perth till Melbourne. Vår ordförande *Erwin* skriver om publiksuccén VM i fotboll. Som avslutning på dessa rader och viktigast av allt.

Vi hoppas att DU vill vara medlem i Australiska Nyzeeländska Vänskapsföreningen även 2024.

God Jul & Gott Nytt År!

LARS WALLIN
Chefredaktör

Fler nyheter och information om föreningen hittar du på vår hemsida australien-nyzeeland.se samt på vår Facebooksida www.facebook.com/ausnzfs

Yes2023 8



10 En fristad för djuren

Country och Americana från Down Under 14



4 Ordföranden har ordet

5 Adelaide – En pärla, även för vinälskare

7 VM i fotboll och rugby

12 Nyheter & Tips

13 Musik & Kultur

Därför blev det Canberra **16**

Från Perth till Melbourne **17**

Mitt bland fotbollsfeber och ätbara växter **18**

Bli medlem **19**

REDAKTION

Chefredaktör: Lars Wallin

lars.wallin@australien-nyzeeland.se
+46 73 7544 020

Ansvarig utgivare: Erwin Apitzsch

erwin.apitzsch@australien-nyzeeland.se
+46 70 8144 865

Annonsering: Tomas Eisner

tomas.eisner@australien-nyzeeland.se
+46 8 458 05 57

Layout: Elisa Heleä

Framsida foto:

Glenn Musto

Redaktionen delar ej nödvändigtvis åsikter som framförs i artiklar.

DOWN UNDER

c/o Erwin Apitzsch
Nordmannavägen 4
224 75 Lund

ISSN 2001-1121

www.australien-nyzeeland.se

ORDFÖRANDEN

har ordet



I förra numret av Down Under skrev jag att sommarens höjdpunkt var VM för damer i fotboll, som spelades i Australien och Nya Zeeland. Hur det gick framgår av en separat artikel i detta nummer. Det internationella fotbollsförbundet FIFA valde att sätta ljus på ursprungsbefolkningarna i Oceanien genom att benämna Nya Zeeland som "Aotearoa New Zealand" och använda dubbla

ortsnamn för alla värdstäder i årets mästerskap. Sverige spelade sina matcher i Wellington (Te Whanganui-a-Tara) och i Hamilton (Kirikiriroa). Dessutom vajade ursprungsbe-folkningens flaggor tillsammans med nationsflaggorna på matcharenorna. I den nyzeeländska truppen hade tre spelare maoriskt ursprung.

Under sommaren godkände EU:s medlemsländer det nya frihandelsavtalet med Nya Zeeland, vilket innebär att export och import mellan EU och Nya Zeeland blir tullfri. Detta väntas öka den ömsesidiga handeln med minst 30 procent och öka värdet av EU-exporten till Nya Zeeland med upp till närmare 50 miljarder kronor per år.

Sverige och Australien har ingått en överenskommelse om ett ubåtssamarbete, som innebär en uppgradering av sex australiska ubåtar i den så kallade Collinsklassen. Överenskommelsen sker inom ramen för ett långsiktigt bilateralt samarbete mellan länderna och gör det möjligt för Australien att utnyttja ny svensk teknik, ägd av Försvarets materielverk (FMV). Australien planerar samtidigt att införskaffa helt nya atomdrivna ubåtar i samarbete med Storbritannien och USA. FMV:s generaldirektör uttalade sig i ett pressmeddelande att "både Sverige och Australien anser att undervattensområdet är av stor betydelse för försvarsförmågan och ser fram emot ett långsiktigt samarbete mellan länderna".

Vilda koalor i delstaten New South Wales vaccineras mot den bakteriella sjukdomen klamydia. Klamydia gör koalorna blinda, infertila och driver dem i många fall till döden. Rent konkret innebär det att de blir så sjuka att de inte kan klättra i träd för att skaffa mat eller fly från rovdjur och honorna blir infertila. Det är en kamp mot klockan – koalan är redan utrotningshotad på Australiens östkust. Innan européerna kom till Australien fanns det miljontals koalor

i landet. En hård pälsjakt utrotade dem nästan innan jakten förbjöds 1927. Därefter växte beståndet sakta, men de senaste 20 åren har antalet koalor åter minskat drastiskt. Varje år dör uppskattningsvis 4 000 koalor i bilolyckor och av hundattacker. Även skogsbränder och skogsavverkningar drabbar koalorna hårt. Det största hotet är dock den sexuellt överförbara sjukdomen klamydia. I vissa områden beräknas runt 80 procent av koalapopulationen vara smittad med klamydia. Målet med projektet är att fånga, vaccinera och övervaka cirka femtio koalor i New South Wales. Låt oss hoppas att projektet blir framgångsrikt.

En nationell rapport visar att cyklingen i Australien sjunker. Under pandemin började fler att cykla, men det har inte hållit i sig. Andelen som cyklar är nu lägre än 2011. Mindre än en av sex australier uppger att de cyklar varje vecka. Nedgången i cykling är dock ingen nyhet. Under de senaste 40 åren har andelen barn som går eller cyklar till skolan sjunkit från 75 procent till 25 procent. Två tredjedelar av befolkningen vill att mer transportmedel ska gå till gång, cykling och kollektivtrafik. I dagsläget får cykling endast cirka 2 procent av transportbudgeten jämfört med FN:s miljöprogram, som rekommenderar att 20 procent av transportfinansieringen ska gå till "icke-motoriserade transporter". För en ökad trafiksäkerhet och för att bidra till ett bättre klimat bör således cyklandet ges ökade resurser.

Om vi tittar framåt i tiden är Vänskapsföreningens framtid oviss. I år valde styrelsen, på grund av den ekonomiska situationen, att endast ge ut två nummer av Down Under. Det innebär färre möjligheter för kontakt med medlemmarna och färre reseberättelser och erfarenhetsutbyten. Men nu, när coronapandemin är över, borde resandet mellan Sverige och våra vänskapsländer ha ökat igen. Världsläget och inflationen i Sverige kan dock vara faktorer som inte gynnar resandet. Vi får göra det vi kan under rådande omständigheter och hoppas på att intresset för att fortsätta att vara medlem i Vänskapsföreningen Australien/Nya Zeeland kvarstår. Hör av er till styrelsen om ni vill bidra med en artikel i Down Under eller har förslag på någon aktivitet som vi bör arrangera. Vi närmar oss årsslutet och avslutar med det traditionella

"God Jul och Gott Nytt År"! ★



ADELAIDE

– En pärla, även för vinälskare

TEXT & FOTO: TOMAS EISNER OCH MARGOT GARMELIUS

När vi planerade en ny resa till Australien stod Adelaide högt upp på vår önskelista. Detta för att ingen av oss varit där tidigare men också för vi hade hört mycket positivt om staden. Vi är båda roade av vin och eftersom Adelaide är en tongivande ort för den australiensiska vinindustrin var det ytterligare en viktig anledning till att äntligen besöka staden. I området runt Adelaide ligger tre stora, kända vinområden, nämligen Barossa Valley, Adelaide Hills och McLaren Vale.

Beslutet att lägga ett stopp där var alltså inte svårt att ta. Däremot var ju frågan vilket vinområde vi skulle välja. Att besöka mer än ett område var inte möjligt tidsmässigt. Vi hade tidigare fått ett tips att besöka en spektakulär byggnad, The Cube, om vi hade tid och möjlighet. Den ligger på en vingård som heter d'Arenberg i vinområdet McLaren Vale. Vi läste lite om vingården och om The d'Arenberg Cube och insåg snabbt att hit måste vi åka, så valet blev till slut ganska enkelt. Mer om detta spektakulära ställe senare.

Flygningen från Brisbane till Adelaide tar runt tre timmar och vi kände redan vid ankomsten att det skulle bli varma dagar här. Klimatet i Adelaide är växlande från ganska svalt under vintern och ibland mycket varmt under sommaren. Dagarna vi hade här blev ganska heta med

+37 som högst. Vid den temperaturen får man skrida fram.

Vi hade turen att anlända till Adelaide på Australia Day den 26 januari. Då var det självklart en stor folkfest. Det stora firandet var förlagt till området runt floden Torrens River som rinner rakt genom citykärnan. Vi gav oss ut så snart vi hade installerat oss på vårt hotell. Vi ville ju gärna se hur man firade Australia Day, träffa och prata med folk samt se på fyrverkerierna som utlovats. Ute var det fullt med folk. Många hade picknick på gräset längs med floden. Det var också packat med folk på barer och restauranger. Fyrverkerierna, som är en årlig begivenhet, förstod vi brukar vara spektakulära så vi såg till att hitta en bra placering i tid. Vi fick tips att se till att ta plats på en av gångbroarna över floden. Detta visade sig vara ett mycket bra tips för där stod vi på första parkett och fick bevittna ett helt fantastiskt fyrverkeri.

Under de kommande två dagarna som vi avsatt för att utforska staden hade vi det mycket varmt. När termometern går upp till 37 grader finns ingen möjlighet att ägna sig åt "power walk" för att hinna se allt man vill se i en ny stad. Vi hann ändå med några av de måsten vi hade tittat på innan vi reste. Den Botaniska Trädgården är mycket fin och väl värd ett besök. Den frodiga växtligheten gav oss skugga så vi



kunde ta oss runt och utforskade området. Vi hade läst om vinmuseet National Wine Center of Australia. Här har man möjlighet att provsmaka mängder med olika viner från de olika områdena i Australien. Är man lite intresserad av vin så är detta definitivt värt ett besök.

Vi hade också tid att åka ut till kusten utanför Adelaide. Vi tog spårvagnen som går genom citykärnan och åkte ut till Glenelg. Här finns fina sandstränder, många restauranger, barer och butiker. Allt man kan önska sig i en badort. Det var som sagt väldigt varmt så vi orkade inte göra så mycket mer än att gå ut på piren, Glenelg Jetty där ett stort gäng ungdomar hoppade från piren ner i vattnet. Det var rätt högt så det var inte tillåtet men det var inte något de brydde sig om. En svalkande dryck på en av barerna blev det ju också förstås.

Vår sista dag i Adelaide var vikt för vinprovning. Vi ville ju självklart se så mycket som möjligt under denna dag så vi tog reda på möjligheten att följa med på en tur runt några vingårdar. Då vi inte hittade någon sådan som passade oss, vare sig tid och upplägg, kollade vi möjligheten att åka på en enskild visning. Med hjälp av nätet hittade vi en man med lång erfarenhet av vin-



industrin som på ålderns höst guidade turister. Vår chaufför och värd, *John Angel* på Best Wine Tours hämtade upp oss på morgonen från vårt hotell och tog oss först till McLaren Vale. Under förmiddagen hann vi med tre vingårdar, Oliver's Taranga Cellar Door, Coriole Cellar Door och Samuels Gorge. Alla tre vackert belägna och med mycket goda och trevliga viner. Johns nära kontakt med vingårdarna gjorde att vi fick möjlighet att prova lite mer udda viner och även gratisprovningar som gården annars tog betalt för.

Vi hade sedan en lunchreservation på The Salopian Inn där vi åt en mycket god lunch. Ett ställe väl värt att rekommendera för lunch under en heldag bland vingårdarna. Efter lunchen åkte vi vidare till dagens höjdpunkt, vingården d'Arenberg och deras spektakulära byggnad The d'Arenberg Cube. Denna byggnad inrymmer både gallerier (en del för gårdens fasta utställning och en del för tillfälliga utställningar), restaurang samt övre våningen för vinprovning.

Hela byggnaden, både exteriört och interiört, har en genomtänkt design med uppgift att både beröra och uppröra. Vissa konstverk och installationer är fullständigt galna. Den som känner till *Salvador Dali* förstår vad vi menar.

Direkt efter man betalat entréavgiften börjar upplevelsen. Det är två våningar fyllda av allehanda konst och installationer som grundaren och ägaren *Chester Osborn* vill att man ska beröras av. Till och med på toaletterna, som är dolda av växter, finns spektakulära installationer. Det här är en plats man inte får missa om man besöker Adelaide och dess omgivning.

Sista kvällen, efter rundturen på vingårdarna, hade vi bokat en restaurang som vi läst om innan vi reste från Sverige. Den heter Arkhé och är omtalad för sin fantastiska mat. Vi hade turen att få sitta vid barbordet med full insyn i köket. Här kunde vi följa alla kockar, och de var många, när de preparerade alla fantastiska rätter. Vi åt bland annat en hängmörad fisk som smakade fantastiskt gott. Mätta och belåtna promenerade vi sedan tillbaka till hotellet i den ljumma kvällen.

Dagen efter fortsatte vår rundresa i Australien. Vi hämtade ut en hyrbil och startade vår resa mot Great Ocean Road och Melbourne. ★





VM I FOTBOLL OCH RUGBY

Fotbolls-VM för damer spelades i Australien och Nya Zeeland under perioden 20 juli – 20 augusti.

TEXT: ERWIN APITZSCH | FOTO: BJÖRN LARSSON ROSVALL / TT

Australien inledde gruppspelen med seger mot Irland med 1-0, men förlorade den andra matchen mot Nigeria med 2-3. Den sista gruppsspelsmatchen vanns dock mot Kanada med 4-0 på ett övertygande sätt och därmed blev Australien etta i gruppen. Nya Zeeland inledde gruppspelen genom att ta sin första seger i VM någonsin genom att besegra Norge med 1-0. Den andra gruppsspelsmatchen förlorades mot Filipinerna med 0-1 och i den sista matchen blev det oavgjort mot Schweiz 0-0. Det innebär att Nya Zeeland kom på tredje plats, med lika många poäng men sämre målskillnad än Norge, och utslaget från fortsatt spel i VM.

Sverige vann sin grupp på maximala nio poäng efter segrar mot Sydafrika med 2-1, mot Italien med 5-0 och mot Argentina med 2-0.

Slutspelet inleddes med åttondelsfinalerna där Australien vann över Danmark med 2-0 och Sverige vann över USA, regerande världsmästare, med 5-4. Segern satt dock långt inne efter att USA hade dominerat spelet under den ordinarie speltiden och förlängningen. Ställningen var 0-0 då avgörandet på straffsparkar inleddes. **Lina Hurtig** satte den avgörande straffen och fastställde slutresultatet 5-4.

I kvartsfinalen mötte Sverige Japan och vann matchen med 2-1 efter en rafflande match. Australien vann sin kvartsfinalmatch mot Frankrike med 7-6 efter en lång och

jämn straffläggning. Det var en mycket svängig tillställning där **Cortnee Vine** blev stor matchhjälte med den avgörande elvameterssparken.

Semifinalen Australien-England spelades inför drygt 75 000 åskådare på Accor Stadium i Sydney. England var det genomgående bättre laget och vann matchen med 3-1. I den andra semifinalen mötte Sverige Spanien på Eden Park i Auckland. I en jämn och länge mållös match tog Spanien ledningen i 81:a minuten, Sverige kvitterade i 88:e minuten, men bara 95 sekunder senare kom Spaniens ledningsmål och därmed slutresultatet 2-1.

I bronsmatchen möttes Australien och Sverige på Suncorp Stadium i Brisbane inför nästan 50 000 åskådare och med svenska förbundskapten i båda lagen, **Peter Gerhardsson** för Sverige och **Tony Gustafsson** för Australien. Sverige tog ledningen på en straffspark i första halvlek och fastställde slutresultatet 2-0 i den 60:e minuten. Därmed fick Peter Gerhardsson rätt i sitt tips i förra numret av Down Under inför VM "Om jag ska sticka ut hakan tror jag att Sverige går längst, följt av Australien och Nya Zeeland". Men, det var Spanien som blev världsmästare.

Det blev alltså brons för damlandslaget i VM, men på den nya världsrankningen nådde Sverige förstaplatsen för första gången någonsin. Rankningen från FIFA (det internationel-

la fotbollsförbundet) kom den 25 augusti, samma dag som svensk damfotboll firade 50 år med landslaget. Den första landskampen spelades mot Finland den 25 augusti 1973.

Världsmästerskapet i rugby spelades i Frankrike mellan den 8 september och 28 oktober med 20 deltagande lag. Sverige var inte kvalificerat, men Australien, med segrar 1991 och 1999, och Nya Zeeland, med segrar 1987, 2011 och 2015, deltog. Världnationen Frankrike var favorit innan världsmästerskapet startade och vann sina fyra matcher i gruppspellet, där Nya Zeeland besegrades med klara 27-13. Nya Zeeland vann dock de övriga matcherna och blev tvåa i gruppen. Australien vann två matcher i gruppspellet och hamnade på samma poäng som Fidjiöarna, men fick nöja sig med tredjeplatsen och gick följaktligen inte vidare från gruppspellet. Nya Zeeland vann sin kvartsfinal mot Irland med 28-24 och semifinalen mot Argentina med 44-6. I finalen på Stade de

France i Paris ställdes Nya Zeeland (All Blacks) mot titelför-svararna Sydafrika (Springboks), som inledde bäst och som mest ledde med nio poäng, bland annat efter det att en ny-zeeländsk spelare hade blivit utvisad innan halva matchen var spelad. Nya Zeeland fick således spela resten av matchen med 14 spelare på planen. All Blacks kom igen mot slutet och hade en jättechans att avgöra matchen, men **Jordie Barrett** missade en straffspark med mindre än sju minuter kvar. Missen förklarades av experter med att det är VM-final och då är det lätt att det är nerver som kommer in. Det innebar att Sydafrika vann matchen med 12-11 och blev världsmästare. En liten tröst var att **Will Jordan**, Nya Zeeland, gjorde poäng i åtta försök (det vill säga mål) och vann därmed skytteligan. Sydafrika har totalt vunnit fyra VM-titlar, Nya Zeeland tre och Australien två. Nästa VM-turnering spelas i Australien 2027. ★



Lördagen den 14 oktober 2023 kommer alltid att vara en historisk dag för Australiens urinvånare. Med hopp om en positiv förändring skulle det avgöras om det skulle bli ett ja eller nej till "The Voice". Ett ja skulle leda till ett erkännande av urinvånarna i Australien och Torres Strait Island som landets ursprungliga invånare.

Vad är The Voice?

"Under de senaste 250 åren har vi inte lyssnat ordentligt på människorna som varit här i 65 000 år. Detta är vår möjlighet att rätta till det." - Yes2023.com.au

YES2023

– Den viktiga
folkomröstningen
för Australiens
ursprungsbefolkning

TEXT: TINA BERGQVIST | FOTO: SARAH CRUSE

"The Voice" vill stärka urinvånarnas röst och representation i parlamentet så att de kan vara med och påverka beslut som berör dem. Det skulle göras genom en folkomröstning om en grundlagsändring där en rådgivande kommitté, bestående av några utvalda urinvånare, tillsätts i parlamentet. Tanken är att regeringen kan be dem om råd för att kunna ta bättre beslut angående urinvånarnas sakfrågor, som hälsovård, utbildning och arbete.

Vad var argumenten för och emot?

Trots att det funnits mycket information att läsa om folkomröstningen, debattprogram på TV och granskningar av de

påståenden som både ja – och nejsidan lagt fram verkar förvirringen ha varit stor bland flera av de som röstat. Vad röstade man för eller emot, egentligen? Trots att det kan verka solklart (för att inkludera aboriginerna mer och ge dem en starkare röst i parlamentet) var det tydligen inte så enkelt.

Nej-sågarna har bland annat haft följande argument:

- Rösta nej för ett enat Australien
- En ja-röst kommer ändå inte att leda till en tillräckligt stor förändring
- Om du inte vet vad du ska rösta, rösta nej
- Men, aboriginerna röstar ju nej.
- Liberalpartiet har varit aktiva med att skicka mass-sms där de uppmuntrat människor att rösta nej.

Några av ja-sägarnas argument:

- Tillsammans för en bättre framtid
- Det kommer att ena landet
- Politikerna har spenderat miljarder på olika program som inte fixat de problem som finns, och genom The Voice ges ursprungsbefolkningen möjligheten att lägga fram egna lösningar
- Undersökningar visar att över 80 procent av aboriginerna stöder ett ja

Här i Adelaide har det suttit många skyltar uppe med "Yes2023"-budskapet. På vissa av dem har någon sprejat ett stort "no" (nej), och på vissa skyltar har det täckts över av ännu ett ja. Det har anordnats "Walk for Yes"-rallyn över landet, där medborgare samlats för att uttrycka sitt stöd för en ja-röst. Det verkar med andra ord ha varit ett stort stöd för att rösta ja. Men så blev det inte.

Folket röstade nej till The Voice

För att ett ja skulle godtas behövde fyra stater rösta ja, utöver en nationell majoritet. Tyvärr blev det ett enhälligt nej, vilket visade sig redan ett par timmar in i rösträkningen. Australian Capital Territory, där huvudstaden Canberra ligger, var de enda som röstade ja, men eftersom det är ett territorium och inte en stat räckte deras ja inte till för att påverka valet i positiv riktning.

Premiärministern *Anthony Albanese* verkade ha hoppats på ett ja och uppmanade till en fortsatt debatt. I hans ögon har det skett en förändring i och med valet, men frågan är om det är till det bättre. För urinvånarna är detta resultat inte bara ett nej; det har känslomässiga konsekvenser. Många uttrycker stor sorg över att inte känna sig välkomna i sitt eget land, med besvikelse och frustration över den rasism som finns mot aboriginerna.

Låt ursprungsbefolkningen bestämma

I mina ögon saknas det en förståelse för och kunskap i hur ursprungsbefolkningen har det (och har haft det) i Australien, även bland de som bor här. Det hade antagligen varit bättre om premiärministern tillsatt en rådgivande kommitté utan ha en folkomröstning, eller genom att bara låta ursprungsbefolkningen rösta eftersom det är dem valet handlar om. Fördelen med valet är att dessa områden förhoppningsvis kommer att uppmärksammas mer även bland den övriga befolkningen, samt att en rådgivande kommitté eller liknande kommer ta plats i parlamentet framöver. Vi kan ju i alla fall hoppas.

Källor och citat: *Yes2023.com.au*, *ABC News*, *The Guardian*





EN FRISTAD FÖR DJUREN

Sanctuary of Sentient Beings

TEXT: LARS WALLIN | FOTO: GLENN MUSTO

De båda musikerna tillika nyblivna föräldrarna **Glenn och Jodie Musto** lämnade storstadslivet i Melbourne för att starta en välgörenhetsorganisation och fristad för skadade och sjuka djur.

De båda kombinerar nu musikkarriären, arbete som stadsplanerare och lärare med en övertygelse om att ge omsorg och medkänsla till djur i nöd.

Deras nya hem och plats för djurens fristad vid namn Sanctuary of Sentient Beings är belägen cirka en timmes bilresa väster om den pulserande kulturmetropolen Melbourne. För att ta sig dit går färden längs Western Freeway mot Ballarat, därefter en kort avstickare från den vackra staden Bacchus Marsh. Här hittar du en av Australiens gömda naturskatter, Brisbane Ranges National Park. Platsen är känd för att ha några av Australiens rikaste och mest unika urval av vilda blommor och som en livsmiljö för sällsynta inhemska koalor (många koalor på det australiska fastlandet importeras från King Island, nära Tasmanien). Nationalparken är belägen i Wadawurrung-landet, ett kargt landskap av berg,

klippiga raviner, ovanlig geologi, ironbarks, grass trees och gamla river gum trees (vissa över 800 år gamla).

Brisbane Ranges National Park lämpar sig ypperligt för dagsbesök och man får chansen att se hur landskapen i Australien såg ut innan den europeiska ockupationen och det fullskaliga jordbruket inleddes. Platsen är även känd för natursköna bilturer, vandringsleder, bergsklättring, fågelskådning, samt inte minst koala-, känguru- och wallabyskådning. Det bjuds även på spektakulära vyer där man kan se så långt som till Geelong, Melbourne och Morningtonhalvön.

Djupt inne i nationalparken, längs Wallaby Track, ligger så välgörenhetsorganisationen som dedikerat sig till att rädda vilda liv såväl som sjuka och föräldralösa gårdsdjur, Sanctuary of Sentient Beings.

Organisationen startades av musikerna tillika djurälskare, Glenn Musto och Jodie Musto år 2020. Målet är att förena människor med naturen och djuren genom att ge och dela vänlighet, medkänsla och kreativitet. Fristaden ger vilda

djur en chans till rehabilitering för att sedan föras tillbaka till sina naturliga livsmiljöer. De arbetar främst med inhemska fåglar, koalor, wallabies och kängurur samt räddar får, kor och andra djur som är i behov av hjälp.

Hur började det hela?

Efter att ha bott och arbetat som musiker i storstadsområdet Melbourne i flera år längtade Glenn och Jodie efter ett så kallat "tree change", (Nytt spår i livet). Av en slump snubbade de över denna vackra egendom som låg gömd djupt inne i det inhemska bushlandet och blev förälskade i platsen omedelbart. En dag när Glenn tog en promenad längs några kängurustigar i skogen, stötte han på en kungskoala (en dominerande koalahane som är mycket större än de andra koalorna), som låg på marken och var mycket sjuk. Han stannade hos detta vackra djur och satt intill det när koalan lugnt gick bort. Den kvällen kunde Jodie och Glenn höra läten och stönen av sorg från andra koalor som sörjde deras väns död. Följande natt upprepades ljuden av sorg från koalorna, följt av natten därpå igen. Det fanns inget vi kunde ha gjort för att hjälpa koalan den dagen, men empatin som de kände och känslan av anknytning och respekt de kände för djuren som lever omkring dem, hjälpte dem att fatta beslutet att förvandla sin egendom till en plats där vilda djur och lantbruksdjur kan komma in, känna sig trygga i och bli friska om de blir sjuka. Så från den dagen och framåt blev deras dröm sakta verklighet.

Vilka är våra fristadsmål?

Vi vill visa och inspirera människor i Australien och runt om i världen att leva ett liv där vi behandlar djuren med respekt. I utbyte får vi glädje och lycka, djuren påverkar vår mentala hälsa positivt, vi får inspiration till kreativitet och kan vara med och bygga en snällare värld runt omkring oss.

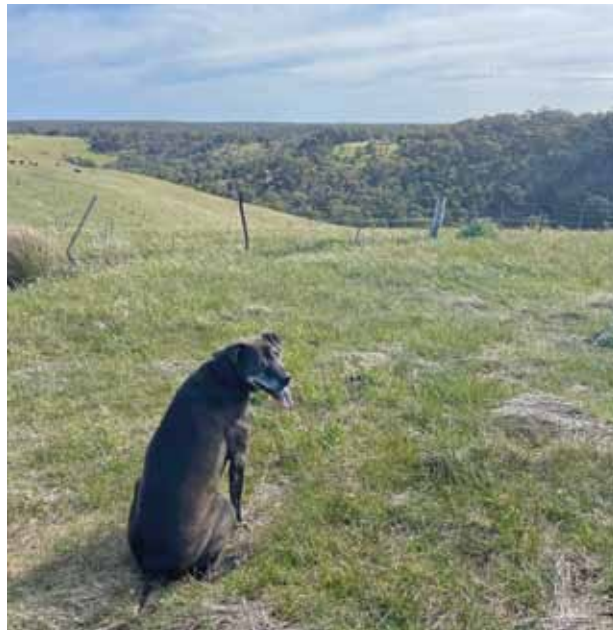
Vi vill också hjälpa andra människor att starta liknande fristäder, ge stöd, råd och information till människor med liknande tankar och drömmar runt om i Australien och världen!

Från början av 2024 kommer vår fristad att vara öppen för volontärer, allmänheten som vill göra dagsbesök och vi kommer också att hålla kurser i djurskydd och koppling till naturen.

Varför kallas vi Sanctuary of Sentient Beings?

Ordet "Sentient" betyder förmågan att känna och vara kopplad till allt. Det är en term som ofta används i buddhistisk filosofi, som beskriver att alla djur känner på precis samma sätt som människor känner. Genom att vara snälla och medkännande mot djur, särskilt de som annars skulle ha ett hemskt och väldigt kort liv, är vi också snälla och medkännande mot oss själva, förbättrar våra egna liv och hjälper till att bygga en mer positiv värld på ett mycket autentiskt och grundat sätt. ★

Kontakta Sanctuary of Sentient Beings:
[Sentientbeings.org.au](https://sentientbeings.org.au)
Sanctuary@sentientbeings.org.au



NYHETER & TIPS

Besök vår hemsida www.australien-nyzeeland.se
eller vår Facebook-sida www.facebook.com/ausnzfs
för aktuella föreläsningar, föreningsmöten och evenemang.

Nätverksfel slog ut internet i Australien – miljoner användare drabbade

Under tolv timmar låg både internet och mobiluppkopplingen nere. Under det senaste dygnet 8/11-23 har miljontals användare i Australien varit utan både internet och mobiluppkoppling. Anledningen var ett allvarligt nätverksfel hos Optus, den näst största operatören i landet.

computersweden.idg.se

Aboriginal Experiences Media Kit

The 2023 Discover Aboriginal Experiences Media Kit is now available. If you're looking for inspiration for stories about the world's oldest living cultures, look no further than the 2023 Discover Aboriginal Experiences Media Kit.

www.tourism.australia.com

Svenska solbilar utmanade i Australien

Äventyren har varit många för de tre svenska team som tävlat i Bridgestones solbilsrace i Australien. Bäst gick det för teamet från Jönköping som levererade sitt bästa resultat genom tiderna. ingenjoren.se

Australien söker inte VM – öppnar för Saudiarabien

Buden om att arrangera fotbolls-VM för herrar 2034 blir allt färre. Tidigare har Indonesien bytt sida från rival till att ställa sig bakom Saudiarabien som VM-arrangör. Nu meddelar även Australien att man inte kommer att lämna in någon ansökan. www.svt.se

It's Taika! Or is it?

Aotearoa New Zealand is the official shoot location of HBO Max series Our Flag Means Death Season 2, featuring Academy Award-winning Taika Waititi. Watch the film.

www.newzealand.com/int

Cyberattack slog ut Australiens containerterminaler

I fredags utsattes DP World Australia för en omfattande cyberattack, något som lamslog verksamheten i containerterminalerna i Melbourne, Sydney, Brisbane och Perth. 13/11-23. computersweden.idg.se, www.nhl.com

Australia Next

At the conclusion of Dreamtime 2023 in Adelaide, it was announced Cairns would be the host city for Australia's next incentive showcase in September 2024. It was also confirmed the event, starting with next year's showcase, will now be called 'Australia Next' to align with Business Events Australia's bespoke magazine for incentive planners.

www.tourism.australia.com

Skriv i Down Under

Vi söker berättelser till vår medlemstidning Down Under. Hör av dig om du kan tänka dig att dela med dig av dina upplevelser från Australien och Nya Zeeland. lars.wallin@australien-nyzeeland.se

Bli medlem i vänskapsföreningen

Bli medlem i Australiska Nyzeeländska Vänskapsföreningen. Som medlem erhåller du bland annat medlemstidningen Down Under 2 gånger per år. Tillgång till nyheter och artiklar via vår hemsida samt sociala medier. Inbetalning av 300 SEK till PlusGiro konto 54 81 31-2 Var vänlig ange namn, eventuellt medlemsnummer och adress. Medlemsavgiften gäller för kalenderår.

Down Under

– Medlemstidningen 1984 – 2023 online (pdf)

Nu är arkivet med äldre utgåvor utökat och på sidan Down Under 1984 – 2023 (PDF) kan du läsa äldre utgåvor av medlemstidningarna News, News Letter, AUSNZ My Planet Magazine, Curoius och Down Under.

www.australien-nyzeeland.se



MUSIK & KULTUR

TEXT: LARS WALLIN

Bildningsbyrå - tänka mot strömmen: Archie Roach - de stulna barnens röst

Som liten placeras Archie Roach i en vit fosterfamilj. Han kommer att ägna sitt liv åt att sjunga om den stulna generationen och blir en viktig röst i kampen för ursprungsbefolkningen i Australien. UR. tor 26 okt kl 11.04 29 min. sverigesradio.se

Meatstock - The music and barbeque festival

Den 19 till 21 april 2024 blir det barbeque och musikfestival i Sydney med artister som Hoodoo Gurus, You am i mfl. Den 24-25 februari är det dags för Hamilton där artister som Casey Barnes och Tami Neilson uppträder. 8 - 10 mars är det dags för Toowoomba, här spelar bland andra The Buckleys och The Wolfe Brothers. 16 - 17 mars är det dags för Bendigo där publiken möter Amy Sheppard och Lane Pittman mfl. Hela programmet hittar du på hemsidan. meatstock.com.au/sydney

Peter Garrett tillbaks med soloalbum och turné

Den karismatiske frontmannen från Midnight Oil tillika australiska musikikonen är aktuell med både soloalbum och en landsomfattande turné. Peter Garrett och hans nya band The Alter Egos skriver på hemsidan att albumet The True North släpps i mars 2024. Dock ligger redan två singlar utgivna på bland annat Spotify, Innocence part 1&2 samt The True North. petergarrett.com.au

Perths punkpionjärer The Victims ger avskedskonsert.

I slutet av 1970-talet var de med och skrev musikhistoria i sin hemstad Perth. Resten är historia som man brukar säga, Dave Faulkner flyttade till Sydney och bildade Hoodoo Gurus. James Baker packade också flyttlasset och blev medlem i The Scientists. I december 2023 återförenas gruppen för det officiella avskedet. Melbourne den 1 dec och i Sydney den 2 december. www.facebook.com/akaTheVictims

Hyllat debutalbum av australiska Mike O'Dowd

Musiken handlar om uppbrott och kan kanske liknas vid melankolisk, mörk, folk-indie, i sina stunder påminner det om Leonard Cohen. Perfekt höst och vintermusik att avnjuta i ett förhoppningsvis varmt hem. www.mikeodowd.com

Nick Cave & Warren Ellins

Nick Cave och Warren Ellis återvände till Australien under 2021 där de gav 16 konserter varav tre ägde rum på Sydney Opera House den 16, 17 och 18:e december. Liveskivan Aus-

tralian Carnage - Live at the Sydney Opera House släpptes i år och finns tillgänglig på bland annat Spotify.

"Touring Australia with Warren after so much time away was one of the highlights of recent years. Every show was moving and unforgettable, from the intimacy of playing in theatres and arts centres, to the vast and uplifting nights at Hanging Rock, through to our final three nights at the inimitable Sydney Opera House.

We are excited to share these recordings, made at the Sydney Opera House, and hope they capture even a tenth of the collective elation we felt at those shows. We'll never forget them." Nick Cave. www.nickcave.com

Riptide

Australisk dramathriller om Alison, vars liv vänds upp och ner när hennes make Sean försvinner under en surfrunda. Var det verkligen en olycka? www.tv4play.se

Amyl & The Sniffers gjorde succé på Way Out West

Det australiska bandet drog storpublik till tältet där de uppträdde på Way Out West. I publikhavet stod äldre 77 punkarna längst bak med ett leende medan de yngre studsade runt där framme i en enorm moshpit. Kul att två av de hetaste punkbanden just nu kommer från Australien.

www.amylandthesniffers.com

Barons

Australisk dramaserie som utspelar sig på 1970-talet och som är löst baserad på historien om pionjärerna bakom surfmärkena Rip Curl och Quiksilver. www.tv4play.se

Grand Designs Nya Zeeland

Nyzeeländskt livsstilsprogram där vi får följa kreativa och entusiastiska nyzeeländare som gör verklighet av sina spektakulära husdrömmar. www.tv4play.se

Utsålt på Debaser när The Chats gästade Stockholm

Det blev fullt hus när australiska The Chats den 8 juli uppträdde på Debaser i Stockholm. Den australiska punken håller fanan högt och publiken stämde upp till allsång i låtar som Smoko "I'm on Smoko, so leave me alone" och favoriten Pub Feed "All I want and all I need, All I crave is a good pub feed".

www.thechatslovebeer.com



COUNTRY OCH AMERICANA FRÅN DOWN UNDER

Magnus Nordin från musikbloggen In the circle presenterar här fyra artister inom genren americana, folk och country Down Under.

TEXT: MAGNUS NORDIN | FOTO: LARS WALLIN



CHRIS CARRAPETTA

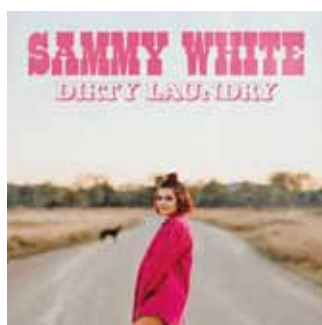
Musikaliskt bygger Chris Carrapetta från Sydney sin musik på lika delar folk-rock och countrymusik. Själv kallar han det Cosmic Country eller Inner Western Folk Rock. Han undviker den kommersiella countrymusikens klichéer

och har hittat en plattform för sin musik på den växande australiska alt-country och Americana-scenen. Hans låtar är laddade med melodisk sång, rika lager av keyboards och gitarrer som flirtar med indiecountryns giganter som till exempel Wilco och Jason Isbell.

Låtarna på Carrapettas nya album "Nothing Left To Lose" präglas av hans karakteristiska sångröst som kan uttrycka

både nedstämdhet och upprymdhet i det sätt som den blandar melodi och melankoli. Sången "Hard Times" är ett av många fina exempel på albumets nyckeltema, förnyelse och känslomässig uppståndelse efter uppbrottet från ett förhållande. Låtarna sträcker sig från det skimrande gitarrspelet på öppningsspåret "Can You Help Me Out" med sin Lennon-liknande känsla, till den The Jayhawks-liknande soundet i "I Hope It's Not Too Late" och det lite knasiga, power-pop backbeatet i sången "Caught Out In The Rain".

"The songs that I wrote for this album are mostly about what was happening around a certain time in my life. Firstly, my marriage ended and I found myself reflecting on how that came about and some of the challenges of the aftermath of that period. I also found myself in new relationships and some of that energy and freedom and hope I was feeling is captured in these songs too" - Chris Carrapetta



SAMMY WHITE

"When life gives you lemons, make lemonade" är ett uttryck som den amerikanska författaren Elbert Hubbard hittade på för över hundra år sedan. Sammy White från Queensland, Australien, har 'turning lemons into

lemonade' med sitt låtskrivande sedan hon var 12 år gammal. Hon mixar egna livserfarenheter med traditionell singer-singersongwritertradition och förpackar det i ett modernt sound vilande på klassisk Country & Western. Med sina sånger och uttrycksfulla sångröst är hon en av Australiens kommande countrystjärnor.

Hon släppte sin första singel 2019 och nyligen kom hennes debutalbum "Dirty Laundry" producerad av Matt Fell, en av Australiens mest respekterade producenter. I låtskrivandet har Sammy White samarbetat med flera duktiga textförfattare. Bland andra Brad Cox, en av Australiens största countrystjärnor, som hon turnerat med under våren och som även hon sjunger duett med i låten "Love on the Line".

I samband med lanseringen av skivan förklarade Sammy titeln på skivan, "Dirty Laundry",

"We've all got it, right?! And there's no better way for a songwriter to air it, than churning out some songs and putting 'em on a record. This album feels really special - like fireworks and Elton John, or a warm tea and patting a stranger's dog on the street. I'm super proud of this record and the messy, dirty road these songs have travelled. Thanks to the good people who believe in me, my stories, and this wild ride we're on. We're all just odd socks at the bottom of the tumble dryer. And I love it. Here's to Dirty Laundry!"



NATHAN SEECKTS

År 2019 tog Nathan Seeckts, från staden Geelong nära Melbourne på Australiens södra kust, den australiensiska countrymusikscenen med storm när han släppte singeln "Old Blood". Den första singeln från hans efterlängtda debutalbum

"The Heart Of The City". Låten plockades omedelbart upp av radiostationer i Australien som spelar countrymusik och blev en av 2019 års mest spelade låtar.

Efter en omfattande turné under första halvåret 2019 valdes Seeckts ut av Sounds Australia för att uppträda på AmericanaFest i Nashville och spela inför en utsåld arena på historiska The Bluebird Cafe. "The Heart Of The City"

nominerades även till årets countryalbum vid Music Victoria Awards 2019. Nu har han släppt uppföljaren "Something Rare and Beautiful" som innehåller tio spår inspelat i Union Street Studio i Melbourne med Roger Bergodaz som producent. Seeckts samlade ihop de flesta av musikerna från inspelningen av "The Heart Of The City" för att kunna bygga vidare på soundet och energin som fanns i studion för debutalbumet.

Nathan Seeckts andra album "Something Rare and Beautiful" innehåller alla de kvaliteter som gör honom till en framstående artist på den australiensiska Americana-scenen. Hans förmåga att skapa engagerande berättelser om kärlek och saknad, hans kombination av alt-country och folk music och hans karakteristiska sångröst, som är lika delar energi och passion.

En av Australiens mest passionerade låtskrivare Nathan Seeckts levererar musik som dryper av råa countrysanningar och hans sånger passar bra i vilken bar som helst från Melbourne till Nashville.



BRAD COX

En av Australiens största countrystjärnor är 28-åriga Brad Cox. Han kommer från den lilla staden Jindabyne i kanten av bergsmassivet i Snowy Mountains i delstaten New South Wales, dryga två timmars bilfärd söderut från Aus-

traliens huvudstad Canberra. Staten som fick sitt namn av James Cook som tyckte sig se likheter mellan naturen i regionen och riksdelen Wales i Storbritannien.

Brad Coxs föräldrar var simtränare och det var i bilen på väg till simtävlingar som han började lyssna på countrymusik. Föräldrarna märkte att han var musikalisk och såg till att han fick börja ta pianolektioner. När han började i high school började han spela trummor i ett band och så småningom började han uppträda med att spela covers på lokala pubar. Efter skolan flyttade han till Northern Territory för att arbeta som cowboy. Men han fortsätta att spela live. Övertalad av sina arbetskamrater på den ranch där han arbetade flyttade han tillbaka till sin hemstad för att satsa på musiken.

Idag släpper han sitt tredje album "Acres" som innehåller hela 17 låtar. De flesta av låtarna är skrivna under de senaste åren då pandemin hade sitt grepp över världen. Eftersom det på grund av restriktioner inte gick att resa fick Brad och hans samarbetspartner Brandon Hood, producent och låtskrivare från Nashville, hitta nya arbetsformer för att färdigställa skivan. ★



Därför blev det **CANBERRA**

TEXT: CARLA INGMARI DICKENS | FOTO: ADITYA JOSHI ON UNSPLASH



Som hängiven australienvän vet du förstås att landet bildade en federation 1901 och att Canberra blev huvudstad först 1913.

Men varför just Canberra, som då inte var mycket mer än en åker mitt ute i ödemarken där får gick och betade? Varför inte Melbourne, i delstaten Victoria,

som redan fungerade som huvudstad, eller Sydney, i New South Wales, som ansåg sig vara störst, bäst och vackrast?

Jag ska inte trötta dig med den långa historien om hur det gick till. Jag väljer i stället en kort och lättsam version, inspirerad av *Frank Hardy* i kåserisamlingen "The Great Australian Legend". Mycket nöje!

Detta hände sig på den tiden då Sydney och Melbourne tävlade om äran att få bli den nya federationens huvudstad. Båda städerna ansåg sig som självklara vinnare och dispyten malde på, år ut och år in.

Till slut möttes de båda städernas företrädare Sydney Sam och Melbourne Mick på en pub på neutral mark, på gränsen mellan New South Wales och Victoria. Med varsin respektinjagande hejklack skulle de en gång för alla göra upp om vilken som skulle bli den nya huvudstaden.

Diskussionens vågor gick höga, ölet flödade, argumenten haglade, skryt och smädelser stod som spön i backen, smockorna hängde i luften.

Kort sagt: Allt var så genuint trivsamt som det bara kan vara på en australisk pub när de stora pojkarna sammanträder och heder och ära står på spel.

En del meningsskiljaktigheter löste man som sig bör under visst blodvite på pubens dammiga bakgård, men trots det kom man ingen vart. Och oavgjort kunde det ju inte bli. Vad göra?

Då kom någon med en snilleblix: Man skulle tappa öl från Sydney respektive Melbourne på omärkta kärl och skicka dem till CSIRO – landets Provnings- och Forskningsinstitut - för opartisk bedömning. Den stad som hade det bästa ölet skulle vinna.

Både Sydney Sam och Melbourne Mick förklarade sig nöjda med upplägget, för naturligtvis var båda övertygade om att just deras stads öl var oslagbart.

Sagt och gjort: Två neutrala glasburkar införskaffades, fylldes med det absolut förnämligaste öl de båda städerna kunde prestera, etiketterades med A respektive B och skickades till vetenskaplig utvärdering. Allt under sträng bevakning och djup andakt.

Så gick tiden. Dagar blev till veckor. Otåligheten växte i de båda lagen, som givetvis träget övade sig på segerfestligheterna med åtföljande rus i sina läger.

Till slut enades man om att telegrafera till CSIRO och efterlysa besked, och några dagar senare kom det ett telegram till svar:

BEKLAGAR DRÖJSMÅLET STOP EFTER INGÅENDE ANALYSER MÅSTE VI TYVÄRR MEDDELA ATT BÅDA HÄSTARNA HAR GULSOT STOP

Så det fick bli Canberra.

I dagens Australien har demokratin en annan framtoning. Nu är den främsta skådeplatsen det skinande vita parlamentshuset där de stora pojkarna, strikt klädda, välkammade och iförda blå slipsar, utbyter råsopar i form av elegant formulerade anföranden som fullständigt förgör motparten och sliter hans idéer i stycken. Dock har blodvite ännu inte förekommit, såvitt jag vet.

Efter dessa brutala ordfäktningar träffas man på någon av Canberras krogar och fattar de avgörande besluten – precis som Melbourne Mick och Sydney Sam gjorde på sin tid. ★



Från PERTH till MELBOURNE

TEXT: MADELEINE WYKMAN | FOTO: FADZAI SAUNGWEME ON UNSPLASH

Vår första resa till Australien inleddes med ett stopp i Perth. Jag fascinerades av den lilla staden med värmen och flera “hål i väggen” där det serverades både härliga mackor med fräscha pålägg och grönsaker till frukost. Lugnet var en lisa för själen innan alla “kontorsnissar” pausade i samma “hål” som oss. Underbara smaker och mogna grönsaker som jag inte ätit förr.

Luncherna kunde bestå av allt man kan tänka sig från alla hörn i världen till rimliga priser på Food courts. Det var härligt att sitta ner i myllret av folk där och lyssna till deras olika dialekter/engelsk brytning. Vi smyglyssnade på en del samtal och diskuterade vad som sagts. På pubarna och kafféerna blev det ofta prat med någon bordsgranne som frågade vilket land vi kom ifrån. De gissade ibland vilt, någon sa kanske Japan eller Tyskland? Då undrade vi i vårt stilla sinne hur japanska vi såg ut? Det där småpratet med alla och envar gör resandet i Australien väldigt kul. Alltid lär man sig något nytt om landets kultur, lagar, skolväsendet eller annat. Några australiska vänner har maken lärt känna via sin första resa dit. Deras gästvänlighet kom väl till pass när vi inte bokat hotell i tid och upptäckte att hela stan var fullbokad. Vi ringde dem och fick gärna sova över. Det mynnade ut i en fantastisk het sommarkväll i en park där det bjöds på musik, mat och dryck för allmänheten. Det blev till och med chans till en spontan dans i den uppsluppna stämningen.

Resan gick vidare med tåget via Kalgoorlie till Adelaide där vi hyrde en bil. En biltur norrut till Port Pirie gav mersmak efter en pubkväll där det buggades friskt till alltifrån australiensiska låtar till ABBA. Allt efter DJ Silvermans smak. Vi har faktiskt åkt tillbaka dit senare, av en slump blev det samma motel. Men tyvärr återsåg vi inte vår DJ igen utan vi drog vidare till Cowell på kusten mittemot. Där bjöd våra vänner på en fin grillkväll med hemodlade grönsaker innan det var dags för återfärd. Det är ett varierande landskap att resa norrut längs kusten. Både ödsligt med kullar och flacka

vidder med utsikt så långt ögat kan nå.

Som sanna kaffedrickare blev vi lite förvånade redan på den tiden då de flesta “Aussies” tog bilen och hämtade sitt frukostkaffe i pappersmugg. Nu är ju detta lika vanligt i Sverige. Men då häpnade vi lite över att de inte ville sitta och njuta av sin frukost. Ännu har vi inte vant oss vid pappersmugg utan vill helst sitta i lugn och ro med varsin porslinskopp.

Detta kan numera vara svårt på vissa ställen, speciellt i stan där de vill spara disk. En gång var vi riktigt kaffesugna så jag beställde en “extra large” kopp. När de kom med kaffet fick vi det serverat i en mindre soppskål. Efter detta brukar vi kolla koppstorleken innan vi beställer. Lite petigt kanske, men vadå, man vill ju få det man betalar för. Efter flera års resande i Australien fick vi vänta ut pandemin. Men återseendet med Perth blev glatt trots att staden expanderat rejält. I stället för tåg blev det flyg till Adelaide för att spara tid. Där väntade bilen som tog oss till sonen i Melbourne. Ja, konstigt nog har det blivit så att vår dröm om att flytta till Australien i stället hänt för sonen. Han råkade träffa en “Sheila” så kärleken har sedan åtta år fört honom till Melbourne och jobb där. En än mer annorlunda slump är att maken som är lantbrukare numera har en hel del att samtala med sonen om. Han arbetar nämligen med logistiken av stora spannmålsleveranser med lastfartygen i Kwinana på ett företag mitt i Melbourne city. Kwinana fick ett besök av oss på senaste resan.

Men det finns många anledningar att besöka Australia inte bara lastfartyg och kaffet. Frukt och vinodlingarna är väl värda ett besök och en provsmakning. Ta er dit och upplev själva. ★



Mitt bland **FOTBOLLSFEBER** och **ÄTBARA VÄXTER**

TEXT & FOTO: TINA BERGQVIST

Året har flugit fram och det går redan mot sommar i Adelaide. Vintern har inneburit extra mycket fotboll och under våren har jag spenderat mycket tid ute, bland annat på en guidad tur i botaniska trädgården. Häng med och se vad som händer i min del av världen!

Fotbollsfeber i Australien

Under vintern händer det inte lika mycket som under sommaren i Adelaide, så vad kan man hitta på då? Titta på fotbolls-VM såklart!

Under vintern har det varit stort fokus på fotbolls-VM för damer både här och i Sverige. Många har följt "Matildas", det australiensiska fotbollslandslaget med den svenska coachen **Tony Gustafsson** i spetsen, antingen på plats eller på TV. Matchbiljetterna sålde slut fort så jag och sambon fick nöja oss med att se matcherna på TV. Jag hoppades in i det sista

att antingen Sverige eller Australien skulle gå till final så de fick spela mot varandra – och de fick de ju också till slut, men om bronsplatsen snarare än första platsen. Sverige blev trea och Australien slutade fyra.

VM har verkligen skapat stort intresse för damfotbollen här, och där det vanligtvis bara varit några tusen åskådare tidigare är det nu slutsålt även på matcherna som spelas för att kvala in till OS. OS hålls i Paris under 2024 och än är det för tidigt att säga hur det går, men de vann nyligen mot Iran och Filippinerna.

Från Melbourne City till Celtic

För oss som älskar fotboll är det fantastiskt att kunna följa den svenska fotbollssäsongen samtidigt som den australiensiska. En stor nyhet i den australiensiska fotbollsvärlden är att spelaren **Marco Tilio**, som spelat för Melbourne City fram till nyligen, har blivit uppköpt av Celtic för hela 2.8 miljoner australiensiska dollar, vilket är rekord för en australiensisk spelare. Det är nästan dubbelt så mycket som det tidigare rekordet.

Fotbollssäsongen har nyligen startat i Australien och Adelaide United har vunnit alla sina matcher hittills. Synd att jag inte kan säga samma sak om mitt älskade Helsingborgs IF... Förhoppningsvis vinner Adelaide United ligan här i år, och HIF håller sig kvar i Superettan.

Men nu över till en trevlig våraktivitet, nämligen rundvandring i botaniska trädgården!

Botaniska trädgården – njutning för alla sinnen

Botaniska trädgården i Adelaide är en skattkista av ätbara växter som inte bara tillfredsställer sinnen med sina färger och former, utan också erbjuder en smakresa genom naturens godsaker. Här, i denna frodiga oas mitt i Adelaide, kan besökare upptäcka och uppskatta en mångfald av växter som inte bara är vackra att se på, utan även goda att smaka på.

Jag älskar att gå runt i botaniska trädgården bland alla träd, buskar, blommor och andra växter, och andas in alla härliga dofter och njuta av allt vackert runt mig. När jag blev inbjuden till en guidad privattur svarade jag ja direkt, för det här ville jag absolut inte missa.

Samma lördag som folkomröstningen till The Voice skedde, den 14 oktober, träffade jag några av mina svenska vänner i botaniska trädgården. Innan den guidade rundturen tog vi en fika, där det blev mycket prat om The Voice. Vi var alla häpnadslagna över att man använder blyertspenna för att rösta när det är val här.

De av oss som kunde rösta hade redan röstat, och nu var det dags för något helt annat, nämligen en guidad rundtur med fokus på ätbara plantor i den vackra botaniska trädgården. Det kostade bara 2 dollar per person (ungefär 14–15 kronor) och vi fick ha vår kunniga guide för oss själva nästan så länge vi ville.

Provsmakning av inhemska växter

Guidningen tog oss genom stora delar av botaniska trädgården. Vi fick lära oss en hel del om flera australiensiska och utländska plantor, växter och annat som går att äta. Vi passerade bland annat avokadoträd, kronärtskockor och rädisor till olika typer av chili, Davidsons plum och citronmyrten. Vi fick till och med provsmaka några växter, bland annat "salt bush" som verkligen smakade salt. Salt bush har smala, silverfärgade blad som är täckta av små körtlar som avsöndrar salt, och är tydligen gott att ha i sallad.

Den guidade turen bland de ätbara växterna var både en smakrik resa och en hyllning till Australiens rika och mångfacetterade landskap. Oavsett om du vill prova på ätbara växter eller bara njuta av allt annat fantastiskt i den botaniska trädgården kan jag varmt rekommendera ett besök där, inte minst med en privatguide... men du kanske behöver ta en allergitablett först, om du precis som jag är väldigt allergisk mot pollen. Nysningar och kliande ögon till trots var det några fantastiska timmar på ett av mina favoritställen här. Botaniska trädgården är en plats jag inte kan få nog av. ★

BLI MEDLEM / FÖRMÅNER

Bli medlem i Vänskapsföreningen och utöka dina kunskaper om länderna, inte bara som rese mål, utan också om bland annat kultur, historia, sport, vin, studier, arbete och hur det är att leva i Australien och Nya Zeeland. Det är också ett forum för medlemmarna att dela egna reseupplevelser med andra med samma intresse.

Bli medlem

Inbetalning av 300 SEK till PlusGiro konto 54 81 31-2. Var vänlig ange namn, ev. medlemsnummer och e-postadress. Vi arbetar konstant med att skaffa flera och bättre fördelar för dig som medlem. Utöver medlems-tidningen Down Under, hemsidan och deltagande i olika arrangemang runt om i landet.

**MEDLEMSKORT
2024**

NAMN:



B



Vill du skriva en artikel för **DOWN UNDER?**

Har du rest, studerat, arbetat eller
upplevt något intressant med koppling
till Australien och Nya Zeeland?

Kontakta oss via www.australien-nyazeeland.se

